

Előfizetési díj.

Videkekre postán vagy helyben házhoz hordva:	
Egész évre	12 frt.
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „
Egy hóra helyben	1 „
Videkről egy hónapra előfizetést nem fogadtunk el.	
Egyes szám ára	5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállítás:

Belkirály-utca szeglet trencsini-vár 7. szám háza a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékes cikkek díjaztatnak.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Összör hasábozott garmond s or vagy anna tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 80kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos (Wollzeile 22), Haase
stein et Vogler Wien
Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri cikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazd. napilap

1874. második fél évi folyamára.

„KELET” előfizetési ára:

Egy évre	12 frt.
Félévre	6 frt.
Negyedévre	3 frt.
Egy hóra	1 frt.
Egyes szám ára	5 kr.

A lap szétküldésénél előforduló zavar kikerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadtunk el.

Az előfizetési pénzek, legcélszerűbben postai utalvánnyal kiadó Stein János könyvkereskedésbe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET” kiadóhivatala.

Az ülésszak előtt.

Budapest, október 22.

(A.) A képviselőház szombaton megkezdte tevékenységét. Egész halmaza a nagyfontosságú javaslatoknak várakozik az elintézésre; a teendő olyan tömeges, hogy egy ülésszakra valóban soknak látszik s feltűnően nagy munkakedv és szorgalom mellett lesz csak főbb részeiben is elintézhető. Az előző két sessió nagy örökséget hagyott az utolsó ülésszakra; a mily

teendő eddig részint a viszonyok mostohasága, részint a sivar pártküzdelmek folytán elintézetlen maradt, mindazt most kellend elintézni. Az államháztartás rendezése, a közigazgatás javítása lesz a legközelebbi ülésszak messze kiható feladata. A múlt ülésszakról több fontos törvényjavaslat maradt vissza, részint félig, részint egészen elintézetlenül. Ezekhez járul az 1875-ki költségvetés s vele összefüggő adó-törvényjavaslatok; ezenkívül a belügyminiszter az adminisztrációra nézve igen nagyfontosságú javaslatokat, az igazságügyi és honvédelmi miniszterek más szintén igen sürgős javaslatokat fognak a ház elé hozni. Mindezen kormány javaslat valószínűleg már az első ülések valamelyikén fog előterjesztetni.

Munka lesz tehát elég sok és elég változatos. Mindegyik javaslat egyaránt nem igen tűr halasztást. Az lesz tehát a fődolog, hogy annyi jelentékeny munkával szemben a képviselőház a kormány közreműködésével ideje korán megállapítsa a sorrendet, melyben a javaslatok helyes egymás-utánban tárgyalhatók. Célzerű munkabeosztás nélkül ki nem kerülhet az orőpazarlás, mely pedig éppen a mostani viszonyok közt töméntelen kárt okozhat. Olyan kevés az idő s olyan sok a teendő, hogy nem szabad egy pillanatot is elfecsérelni. E téren a kormány hivatása lesz a munkaprogram megállapítására nézve mielőbb a kezdeményezést megragadni s az egyszer megállapított sorrend megtartását követelni. Igen valószínű, hogy a miniszterium részéről ugyanakkor, midőn a javaslatok előterjesztetnek, határozott munkaterv és sorrend is fog megállapíttatni, mely, ha czélszerűen készült, okvetlenül elfogadásra számíthat. Mindenki tudja, hogy nem egyedül szorgalom, hanem rendszeres eljárás is szükséges, hogy a munka nagy tömege még az utolsó ülésszakban, mely talán már a jövő májusban be fog rekesztetni, elintézésre talál-

jon. Ez okból mindenki kész lesz elfogadni olyan munkatervet, mely a viszonyoknak megfelelő s a cél elérése iránt biztosítékot nyújt.

Ez idő szerint képviselőink nagyobb része még mindig a vidéken időzik s így még nem ismerhetni a hangulatot, melyben a törvényhozás tagjai munkálkodásukat megkezdik. Politikai körünk azonban szép reményeket táplálnak a sessio sikere ügyében. A mi a többséget illeti, nem szenved kétséget, hogy annak minden eleme és minden árnyalata támogatni fogja a kormányt. A személyes differenciák, az egyéni rokonszenvek most háttérbe fognak szorulni és pedig nemcsak azon okból, mert az ország egyetértő szorgalmas tevékenységet kíván a majoritástól, hanem azért is, mert mindenki tudja, hogy az utolsó sessiot nem szabad haszontalan viszályoskodásra fordítani, különben az új választásokban a mostani többség könnyen vereséget szenvedhet. E többséget csak a tulviszály zaklattatja meg; azt tudják a nyugtalankodni szerető elemek s azért az utolsó sessioban békén fognak maradni, mert saját bukásukat természetesen ők sem igen óhajtják.

A balközép magatartására is kedvező várakozásokat fűznek, minthogy a párt elvileg már elfogadta az eszmét, hogy az állam jóvedelmének szaporítása szempontjából a nemzet áldozatkészségéhez kell folyamodni, csaknem bizonyosnak hiszik, hogy Ghyczy adótörvényjavaslatainak leg többjével szemben nem fog élethalál harczt folytatni.

A közigazgatási törvényjavaslatok által elfogadott alapelveket a kilenczes bizottságban szintén jóváhagyták a balközép vezetői. Ily előzmények után joggal remélhetni, hogy Tisza Kálmán és párhívei nem fogják felesleges időpazarlással a czélba vett reformok megvalósítását akadályozni próbálni, a mi pedig a szélső magyar és nemzetiségi ellenzéket ille-

ti, ezzel a többség majd csak elbánik valahogy. Aránylag kedvező auspiciumok közt közeledik tehát az új ülésszak; a viszonyok szép eredményt ígérnek; a mérsékelt pártok úgy látszik erélyesen előmozdítani készülnek a munkát, melynek mielőbbi és sikeres megvalósítása a magyar állam fennmaradásának egyik biztosítékát képezi.

Az állam és az önségély.

V.

□ Minden észszerű valószínűség szerint kétségtelen, hogy a munkás osztályok nagy tömegének csak jobban kellene ismernie a társulati mozgalmat lényegét, hogy a socialdemocratagitatio hosszú, teljesen kárhóztos és meddő útja helyett azon irányhoz forduljon, melyen alig néhány év alatt már is milliók érték el helyzetüknek oly mérvű javulását, a minőt előbb még álmodni sem hittek lehetőknek. A becsületes önségély utjához, előmozdítva a jóakaró, s éppen nem lealázó támogatása által a magasb osztályoknak vagy (szükség esetén és kivételesen) az államnak, minden megsértése nélkül valamely jognak vagy mások jogosult valódi érdekeinek, sőt inkább nagy előnyére ugy azoknak, mint a közérdeknek. Azon uthoz, mely ily körülmények közt s ily eszközökkel általános jobbra-változtat ígér és nyújt, s a melyre mindneki, bármely percben rálephet, bármily szűkölködő legyen is kiindulás pontja.

Mert ki kell emelnünk, a mit vajmi gyakran szem elől tévesztünk, hogy minden, még a legszegényebb körülmények között is a logoskélyebb bérjövdelem stb. társulási értekesítése viszonylag mindig nagyobb előnyöket nyújt, mint az egyes elszigetelt gazdaságok. A legtöbb s legvirágzóbb nagy üzletek Angliában, élükön a rochdale-i pionnier-ekkel

„Nőül venni? Valóban igen, ha csak még tíz hétig élünk engedja végzet. Ez az én kiserdei eprems Hunsden, melynek zamatos édesége oly közönyössé tett az ön üvegházi szőlőj iránt.”

„Hó hó! csak semmi dicsekedés — semmi hősieskedés; azt el nem szenvedem.

Aztán mi a foglalkozása, a társadalomban, minő állása van?”

Elmosolyogtam. Hunsden öntudatlanul is nagy nyomatókat helyezett e szóra, társadalmi állás s valóban bármilyen köztársasági szellemű volt is, és ellensége a főnemességnek, mégis oly büszke volt az ő régi schire-i vére, származására és családjára, mely évtizedeken át tisztelt és becsült volt, mint a mily sokat tartt bármely pair a királyságban, tiszta norrmann fajára s a hódítások nyomán nyert czimjeire.

Hunsden épp oly kevésbé gondolt volna arra, hogy rangján alóli nőt vegyen feleségül, mint egy Stanley képtelenségnek tartaná egy Cobdennek lépni házassági szövetségre. Már előre örültem a gondolatnak, hogy mily meglepetést fogok neki szerezni; örültem, hogy mint fog diadalmaskodni az én gyakorlati eljárásom az ő elméleti tana felett; s felkönyökölve az asztalra, lassan vontatva, de elnyomott vidorsággal ejtven ki a szavakat, szólék röviden:

„Csak egy csipkefoltozóné.”

Hunsden firkászóleg nézett reám; Nem mutatott semmi esodálkozást, de mégis el volt bámulva; neki megvolt saját fogalma a jó nevelésről. Jól láttam keletkező gyanúját, hogy valamely okatlan, elhamarkodott lépést akarok tenni; de elnyomva magában minden ellenvetést vagy okoskodó beszédet, csak ezt jegyzé meg:

„No ön legjobb ítélő bírása ügyei és tetteinek. Egy csipkefoltozónéból is éppen oly derék asszony válhatik, mint bármely lady-ből; hanem természetesen arra ügyelt ön, hogy miután hiányzik nála a nevelés, születés vagy vagyon, legalább arról bizonyosodjék meg, ha bír-e elég mértékben ama, természeti adománnyal és tulajdonokkal, melyek igen nagy valószínűséggel az ön véleménye szerint szükségese a boldogítására. Vannak-e sok rokonai?”

„Itt Brüsselbnn egy sincs.”

„Annál jobb. Ily esetben néha valóságos csapás a számos rokonság. Nem bírok megvárni azon gondolatától, hogy egy sereg miveletlen atyafi önnök egész életét elkedvetlenitené, folyton terhére volna.”

(Folyt. köv.)

„KELET” TÁRCZÁJA.

Kovács Miklós püspök s br. Wohlgemuth kormányzó levele 1849-ből.*)

Kovács Miklós volt püspök 1849. oct. 4 ról 13. sz. alatt, br. Wohlgemuth akkori kormányzóhoz a következő levelet intézte:

„Egy év telt már el, hogy a nagyfejedelemségnek tanodái, a fegyverek vad vérengző zajában elnémultak. Múltotzat nagyméltóságod a jólvezetett értelmiségnek, a haza jóllétére vonatkozó jótékony befolyását ismerni, s azért méltányolni fogja, ha én mint az erdélyi cath. iskolák és intézetek kir. főigazgatója, kötelmem mély érzetében kegyelmességedhez azon alázatos kérréssel járulok: múltotzat kegyesen megengedni, hogy a kolozsvári Lyceum, ugy az erdélyi összes gymnasiumok és elemi iskolák ajtóit, a tanuló ifjúság előtt, a jövő nov. havában megnyitassanak.

A tanodák megnyitását különösen azért óhajtom, hogy a hazai fiatalság szíve, a törvényszerű rend útjára visszavezetessék, beléjük loyális gondolkodásmod, ő felsége s a legmagasabb császári ház iránt tántorithatatlan szeretet és hűség csepegtessék, és egy értelmes osztály létesüljön, s ha én, és általam az összes ifjúság oly szerencsés lehetne, erre nézve nagyméltóságodnak magas beleegyezését ki nyerhetni, akkor az idő és körülmények egyszersmint kötelességemmé teszik, hogy a fiatalság beszólítása előtt kegyelmességednek kegyes elhatározását még a következő pontokra kikérjem:

1) Mivel különbség nélkül a tanárok mindenike nem alkalmazható, s magokat előbb purificálni kell; hol és mi módon purificálhatják magukat a világi, s hol és mi módon az egyházi rendhez tartozó tanárok? Valjon ez utóbbiakra nem lenne-e elégséges ha ők egy hozzám intézett s tölem nagyméltóságodhoz juttatott hiteles bizonyítvánnyal kellőleg kimutatnák, hogy a felforgató párt vészteljes törekvéseiben részt nem vettek?

2) Valjon a fiatalság különbség nélkül felvehető-e az iskolákba, vagy talán részökre hasonlóképen szükséges lesz az önigazolás? hol és mi módon történne ez meg?

*) A német eredeti az orsz. levéltárban van 1031.849 sz. alatt.

3) Valjon a tanulók, kik eddig egy nyilvános alapítvány jótéteményét élvezték, ezen alapítványt megtarthatják-e mielőtt a felforgatók fondorlataiban való ártatlanságukat be nem bizonyították? hol és hogyan purificálják ezek magukat? s jövőre az alapítványokra való felvételeknél mire fordítandó a figyelem? Végre

4) Mivel némely városban az iskolai épületek idegen czélokra igénybe vétettek, kérem a szükséges intézkedést megtenni, hogy ezen épületek eredeti rendeltetésüknek visszaadattassanak.”

Br. Wohlgemuth kormányzó erre 1849. oct. 30-ról a következőleg válaszolt:

„A hozzám intézett kérdésekre, a cath. iskolákban megkezdendő tanításra, s a tanárok és lelkészek purificatiojára vonatkozólag, van szerencsém a következőket válaszolni:

1) A nép- és községi, valamint az elemi iskolákban megkezdendő tanításra nézve, ez év oct. 20-án, az illető cs. kir. katonai kerületi parancsnokságokhoz az intézkedéseket már megtettem, hogy ezen iskolákban, a mennyiben mindenütt correct gondolkozású tanítók vannak, a tanítás ez év november 15-én megkezdődjék:

2) A mi a gymnasiumokat illeti, ezeknek megnyitása hasonlóképen azon körülménytől függ, hogy a tanítást olyan tanárok kezélik, kiknek a tanügy terén való alkalmazása, eddigi politikai magatartásuk alapján, kifogás alá nem jöhet. A mennyiben tehát ily correct egyének vannak, s az ürességben levő helyek betöltésére más világi, alkalmas, megbízható egyének találtnak, az azonnali, legalább részben való megnyitásra akadály fenn nem forog. Hogy tehát az előhaladt gymnasiumi fiatalság nevelése se szenvedjen tovább fennakadást, az illető katonai kerületi parancsnokságokhoz a megfelelő intézkedés egyuttal kiküldetett.

3) A világi és egyházi tanárok purificatiojára vonatkozó azon eljárásra nézve, hogy t. i. különösen ez utóbbiakra nem lenne-e elégséges, ha ők nagyméltóságodhoz intézett, s onnan hozzám küldött hiteles érdemlő bizonyítványokkal kellőleg kimutatják, hogy a felforgató pártban részt nem vettek; a fennálló rendeletektől, melyeknek következtében minden közhivatalban álló egyén, az erre meghatározott purificáló bizottság előtt tartozik magát igazolni — el térni nem lehet. Éppen azért minden lelkész, ki fizetését valamely nyilvános pénztárból veszi, csak a felállított purificáló hatóság előtt tisztázhatja magát törvényesen.

4) Minthogy az országban levő többi magasabb tanintézetek tanárai és növendékei nagyobb részint befolytak a nyilvános felforgatásra, a collegiumok beállandó teljes szervezéséig, e tanintézeteknél az előadások, vallásfelekezet különbség nélkül meg

nem kezdethetnek. Csak a cath. Lyceumnál fennálló orvos- sebészeti osztály jön kivétel alá, minthogy ezen intézetnek tanárai, az utóbbi forradalmi fondorlatokban a legkevésbé vettek részt. Végre

5) mi az alapítvány élvezetében állott tanulókat illeti, az elemi iskolában levő tanulókat ugy se élveznek alapítványt, a gymnasiumi tanulók pedig, hogy ha egyik, vagy másik ellen különös ok elő nem fordul, mi őt a további élvezetre nem minősítné, alapítványukat ezentul is élvezhetik! A felsőbb collegiumok hallgatói részére, minthogy mint fennebb említve volt, ez intézetek a szervezésig bezárva maradnak, jelenleg alapítványok még nem oszthatók ki.

A tanár.

Regény.

Irta: Currer Bell,

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Huszonnegyedik fejezet.

(Folytatás.)

„A mi a hölgyet illeti, arra is reá térünk azonnal, de előbb önhöz kell pár szót intéznem. Már látom, hogy ön egy gazember; mi joga van hozzá, hogy más ember nevével járkálja be a várost; azt hittem, sokkal érettebb észszel bír, mintsem hogy idegen körbe tolakodjék be ily módon.”

„Dehát mi a véleménye a hölgyről?”

„Az nyilván való, hogy éppen jó magának; hasonlú ugyan önhöz, de mégis jobban néz ki — nem szépség; azonban midőn felállott (mert vissza néztem volt, hogy elmenni lássam önököt) alakja, és tartása igen jónak tetszék előttem. Ezek az idegenek tudják is mi a kellem és csin.

De mi az ördögöt tett Pelet-vel? Hisz alig három hónapja, hogy házasságra léptek.

Nem akartam már igen messzire vinni a tévedést, nem nagyon volt inyemre.

„Pelet kérde ön, hogy mi történt vele? Mit fecseg ön mindig róla és neijéről?”

„Ön mind csak velők bajlódik. Adná isten, hogy ön vette volna el feleségül Zoraida kisasszonyt.”

„Hát azon fiatal hölgy nem Zoraida kisasszony volt?”

„Nem, és nem is Zoraida asszony.”

„Miért hazudott hát nekem?”

„En nem hazudtam; de ön oly heveskedő. Egy volt tanítványom ő, egy schveizi lányka.”

„S ön természetesen készűl nőül venné őt?”

Na csak ne tagadjai!

csaknem semmivel kezdtek, de természetesen férfias önbizalommal az önségély lehetősége iránt, mely a megtakarított fillérben a későbbi milliók aratásának magvát hinti el. Már az ezen utra lépésnek elhatározása, melynek mindekelőt a megtakarítás elkezdésében kell nyilatkozni, bizonyíték a hatása az erkölcsi emelkedésnek, mely aztán, karöltve az anyagi javulással, mind tovább fejlődik és erősül. Itt is áll az, hogy „a kinek van, annak adatik.” Ugyanazon ut fog végül legbiztosabban a politikai álláshoz vezetni, melyet az általános szavazatjog adhat, míg egyúttal a legjobb biztosítékot nyújtja a saját és mások kárára elkövethető balga visszaélések ellen.

De ha nem is, vagy legalább sokáig nem tehető fel, hogy a munkás népesség egész tömege minden tekintetben kész leendő ezen utra lépni, s ha valóban segélytelen szegénységnek egy része talán soha sem fog egészen elenyészni, azt még is csak a gyógyíthatatlan elvakultság vagy javíthatatlan rossz akarat fanatizmusa tagadhatja, hogy ily módon rendkívüli, s a szociális kérdés észszerű megoldását igen megközelítő előnyök válnak az aránytalanul nagyobb többségre nézve hozzáférhetőkké.

E többség kétségkívül már rálépett, vagy legalább igen hamar rálépne az említett út- ra, ha azt általánosan ismerik vala. Mig ezen ismeret, valamint csaknem minden, a minden- napi szükségleteket meghaladó műveltség hi- ányzik — a minthogy nagyban és egészben csakugyan hiányzik is — valóban nem lephet meg, ha a tömeg egy része a közönséges vagy rendkívüli nyomor-izgatások által mestersé- sen fokozott lehangoltságának nyomása alatt, a melytől semmi irányban nem lát szabadulást, a socialdemokratia nagyhangú ígéretei, tulzá- sai s valótlanságai által tévútra vezetettnei en- gedi magát. Hisz valóban nem lenne csekély- ség a nyomorteljes szolgátságból uralomra és az állam és ország minden gazdagsága fölötti szabad rendelkezésre vergődni, és pedig a leg- rövidebb idő alatt, s a legkényelmes uton! Mert a socialdemocratia mindezt hivatott nem kíván egyebet a résztvevőben kívül ama poli- ticaig agitatióban, melynek borral és pálinkával gazdagon megöntözött munkatere nem követel más eszközöket, csak a szót és a kezeket al- kalmilag tényleges beavatkozásra ott, hol a győzelem, a szavazattöbbség kétes lehet.

Hogy e kérdéseket illetőleg többé-kevésb- bé a munkások magok is okai tudatlanságuk- nak, az iránt nem szabad se magunkat, se az ily állapotok alatt szenvedőket ámtanunk. De ez korántsem zárja ki tulnyomó részes voltát azon köröknek, melyek socialis és politicai ál- lásából, mindennemű eszközei- és erőiből a so- cialis hivatás és megfelelő erkölcsi kötelezett- ség is származik, s a melyeknek valódi érde- ke is sürögön kívánja, hogy e kérdések meg- oldásánál valóban conservatív értelemben szó- val és tettel közreműködjenek.

A tudatlanokat nemcsak nyomott vagy szóbeli közlésekkel kell oktatni, hanem a társulási ügy tényleges előmozdítása által ki- vírtól kézzelfogható sikernek hatásos benyo- másával. Ez a tér, melyen a munkás nép va- lódi barátai igazolhatják magukat, megmutat- va a munkásoknak az önségély útját, s a mennyiben saját erejük s belátásuk nem elé- ges, baráti kezét nyújtva nekik az első lé- pés megkönnyítésére. Hogy ez értelemben mily kevés történt eddig épen nálunk, azt minden- ki tudja s ki általában ily dolgokkal törődik. A legnehezebb felelősség terhe azonban eze- ken kívül főleg azon egyénekre nehezedik, kik főleg a liberalismus minden színben csillogó zászlaja alatt a social-democratiaival kacér- kodnak, mert azt veszély nélkül felhasználhat- ni vélik saját hatalmi állásuk érdekében.

— A nagyszabonai „Telegraful Román” e napokban „A szász követelésekhez” című cikkben e követelések jogosulatlanságáról ír. Különösen tetszik, mondja e lap, ha látjuk, hogy erdélyi szá- szaink, a kik a műveltséget századok óta kizáró kiváltságuknak tekintették, még ma is kimutatják sovárgásukat a középkor husos fazeikai után. Ez el- lentét annál feltűnőbb, minthogy ők fölteszik, hogy a haladás csak az ő elavult kiváltságaikhoz való visszatérés által lehetséges. Csak e sajátos ellen- mondásból magyarázható ki korábbi jogaik végtelen ismétlése, melyek fejlődésének bizonytalanságát 1848 előtt maga Schuler-Libloy elismerte. Számos törté- neti tény a szászok azon szándékából hamisítottak meg, hogy a Királyföld összes hatalma és összes vagyona az ő kezeikbe pontosítottassék össze.

A szászok fontoskodásával és követelésével szembeállítatik az ő maradásuk, miután Német- országgal való összekötöttségük dacára hét évszázá- don át mit sem alkottak. A földmívelést ugy úzik, a mint a bevándorlások idején itt talált lakosoktól eltanulták; iparukat pellengérré állították a külföld- ről behozott készítmények; tudományuk szintén csak importált idegen termék, néhány lelkész-seminarium és egy pár munka kivételével, melyekben mindig ö- magukat dicseérik. Ezen hiányaik dacára a szászok

mindig külön törvényhozó testület szükségét érzik, melyben az ő kegyelműkből öt román és egy ma- gyar is talál helyet. Legkülönösebbnek tartja azonban a czikk a szászok követeléseit, ha azokat a hazának tett szolgálattalokkal hasonlítjuk össze. A „Telegraful” ezért idején valóban látja, hogy a szászok követelé- seinek kérdése, mely eddig a közvéleményben csak egy csekély kisebbség javára lett kiaknázva, most már behatóbban tárgyalassék.

— A közjegyzői intézmény életbeléptetése tárgyában a „Pester Corr.” azt írja, hogy azonnal a törvény szentesítése és kihirdetése után ki fognak hirdetni a pályázatok és azok határidejének letel- te után a közjegyzők a királyi törvényszékek részé- ről teendő javaslatok alapján azonnal fognak kinevez- tetni. A közjegyzők számára és székhelyeik megna- tározására vonatkozó javaslatok az összes törvényszé- kek részére már a királyi igazságügyminiszteriumhoz fölterjesztettek. Ha tehát az illető törvényjavaslat no- vember közepéig ki lesz hirdetve, a pályázatok ki- hirdetésére és a többi előmunkálatokra szükséges idő pedig legfeljebb január végéig fog terjedni, ugy- majdnem bizonyossággal arra lehet számítani, hogy a közjegyzői intézmény a jövő évi márczius elejéig életbe fog lépni.

Ausztria 1875-ki költségvetés előirányzata.

Az aranjúzei szép napok Ausztriában is véget értek. Az államköltségvetés előirányzata, melyet de Pretis pénzügyminiszter tegnap a reichsrath képvise- lőháza elé terjesztett, 12.352.852 frt hiányt mutat. 1868. óta a deficit ismeretlen volt Ausztriában s hogy most ujra jelentkezik, az azt mutatja, hogy a gazdasági élet Lajtántal is igen súlyos csapásokat szenvedett. A deficit fedezésére a miniszter a létező pénztári készleteket akarja felhasználni. De egyúttal az adóreform megvalósítását sürgeti; nem új adókat tervez, hanem a már létezőket akarja célszerűbben felosztani. A pénzügyminiszter exposéjából a következő fontosabb számokat idézzük:

Az állam kiadásai 1875-re 383.298.975 frtra előirányozták. A folyó évről képest a szükséglet kevesebb a belügyminiszterium költségvetésén 713.000 frttal, a dobányjövédéknél 1.493.000 frttal, a sójövédéknél 40.000, az államnyomdánál 76.000, a pénz- tári kezelésnél 84.000 frttal. A folyó évről nagyobb a szükséglet: a reichsrath költségvetésénél 1.000.000 fo- rinttal, a közoktatási miniszteriumnál 623.000 frttal, a pénzügyi igazgatásnál 100.000 frttal, a fogyasztási adó visszatérítéseknél 324.000 frttal, a lotto-jövédék- nél 343.000 frttal, a vámkiadásoknál 170.000 frttal, — különböző építkezéseknél 400.000 frttal, a ke- reskedelmi miniszteriumnál 676.000, a földmívelési- nél 780.000, az igazságügynél csaknem egy millió, a nyugdíjszükségletnél 231.000, a vaspálya-szubven- tióknál 2.700.000 frttal, a földterhementesítési ala- poknál 137.000 frttal. Egészen véve az 1875. év kiadási előirányzat 1.482.762 frttal kisebb a folyó évről megszavazott szükségletnél.

A fedezet főszámai következők. Egyenes adók 87.940.000 frt, e zimen 1873-ban 92 millió folyt be. Indirect adók brutto jövedelme 206.960.000 frt, mintegy 900.000 frttal kevesebb, mint a folyó évi előirányzat: e zimen a netto jövedelem 162.489.000 frttal van föléve.

Egészen véve a bevételek 369.429.694, a ki- adások 381.782.551 frttal vannak előirányozva s így a deficit 12.352.857 frtot tesz, mely az 1873. dec. 24-ki törvény alapján még rendelkezésre álló rente- tartalékból fog fedeztetni.

A jövő évi pénzügyi helyzet — mondja a mi- niszter — kétségkívül több sötét pontot mutat, mint a múlt évi. Még is kielégítő az, ha tekintetbe veszik, hogy benne tükröződik vissza a múlt évi nagy vál- ság, mely az általános kereskedelmi pangást még súlyosabbá tette. Ha a válság még sem tett rombo- lóbb hatást, ez mindenképp az alkotmányának s az általa lehetővé vált háztartó takarékoságnak köszön- hető, mely évek óta gyakorlatiávan, megalkotni se- gitő ama tartalékokat, melyek ma a súlyos, remél- hetőleg nem sokára végetérő időszakban rendelkezé- re állanak.

De ha a tartalékok egy részének felhasználása indokoltnak látszik, gondoskodni kell arról is, hogy azok mielőbb ujra kiegészíttessenek. Ez csak azáltal lehetséges, ha visszaállítatik az államháztartásban a teljes és állandó egyensúly, mely cél elérésére min- den áldozatot meg kell hozni. E célhoz csak a rég óhajtott adóreform segélyével lehet közelebb jutni s azért a miniszter kéri a házat, hogy az idevonatko- zólag előterjesztett javaslatokat mielőbb elintézzék. A fenálló adók behajtásának biztosítása s jövedék-át- hágások megelőzése ügyében legközelebb fog a kor- mány gondoskodni.

Különösen a váltó- és nyugtábelég körül ha- rapóztak el a visszaélések s a kormány nemsokára javaslatot fog előterjesztani, mely egyrészt mérsék- lendi a magában véve kissé magas váltóbeléyleget, másrészt a bevétel árának nagyobb jövedelmezőségét fog biztosítani. Végül a miniszter azon reményét fe- jezte ki, hogy a ház a kellő időben fogja a költség- vetés előirányzatát elintézni.

Pulszky Ferenc első jelentése

a közoktatási miniszteriumhoz az országban lévő könyvtárakról és gyűjteményekről.

(Vége.)

Hátra van még a Pávy gyűjtemény rende- zése s azon növényeké, melyek Kovácsról vettek. A fűvészert szintén a legjobb rendben két hectár

területen plantáltatott be, rendszer szerint leltá- rozva s lajstromozva.

A gyűjtemények állapotáról az örök az erdélyi muzeum-egylet közgyűlésén évenként számot ad- nak s jelentéseik az „Erdélyi Muzeum” igen be- cses havi füzetekben közzététetnek. Mindenütt lát- szik szakavatottságuk s buzgóságnk, mely nyilvános elismerést érdemel.

A római katolikus lyceum könyvtára szin- tén jó rendben van, Dr. Schmied Ágost piarista fel- ügyelete alatt, ki az egyetemen a természettanból habilitált. Azon szívélyes viszony mellett, melyet az egyetemen fenntart, ezen könyvtár könyvei is a tanárok használatára szolgálak, például Pertz monumentái, melyek az egyetemenl nincsenek meg. A könyvek száma az 1848—49-iki catalogus sze- rint 22.000-re megy, itt leginkább a theologia van képviselve, minthogy e könyvtár a kolozsvári jé- zsuiták által alapítottak. Latin nyomda-zsenge 1470—1500-ig van 43, köztük több bibliographiai ritkaság. Magyar régi nyomatok szintén fordulnak elő, még pedig Pázmány és Telegi munkái többes, háromszoros, sőt négyszeres példányban is, holott ugyanazon munkák az egyetemi könyvtárban nin- csenek meg.

Ezen könyvtár legnagyobb hátránya az, hogy a második emeleten egy boltzatlan teremben van felállítva, ugy hogy tűzvész esetében menthetlenül a lángok martalékává válik. Szaporítására éven- kint csak 100 forint áll a könyvtárnak rendelkezé- sére, mi középtanodának sem elegendő. Itt őriz- tetik két életragságu arczkép megrongált állapot- ban: Bathory Istvánné, mint a monostori templom új alapítója és Bathory Kristóf. Megérdemelnék, hogy kijavíttassanak.

Az éremgyűjtemény igen csekély, mert 1856- ban kiraboltattak.

A természetani s vegyészeti taneszközök nem felelnek meg a mostani kor követelményeinek, hi- ányzik a helyiség is, a hol felállíthatnának, minthogy a termék egy részében az egyetemi jogi kar helyzetetett el.

A reformatus collegium könyvtára 15.000 kö- tetre megy, magyar ritka régi könyvekben gazdag, közel két százat bir az 1711-ik előtti korból, azok közt a kolozsvári Gradnálét Rákóczy György sajátkezű írásával, szép a görög s római classicusok sora jó kiadásban, nevezetesen a kéziratok, például Apaffy Mihály könyvgyűjteménye 1680-ból, melyben a magyar és cseh királyok (Mátyás? Ulászló? Lajos?) vendé- ségeinek ételei le vannak írva. Ezen könyvtár min- dig gondos őrzet alatt állott, láttam itt catalogu- sokat a XVII-ik századból, továbbá 1733-ból, 1752- ből és 1761-ből. Itt is most rendezetik a lajstrom, melynek czédulái még az idén teljesen befejeztetnek. A rendezésre 1200 forint adatott ki, a könyvtár rendes évi kiadása vételekre 250 forint s a 7 ren- des tanár mindegyikének rendelkezésére 20 frt. A vásárlásoknál első sorban a magyar újabb könyv- vétetnek figyelembe, van azonkívül a tanulóknak is 1855 óta egy olvasóköre s könyvtára, melyben a magyar szépirodalom képviseltetik, a kötetek szá- ma 2000 re megy.

A régi római feliratok s domborművek eddig a fűvészkerben helyeztettek el, honnét az egyetemi épület folyosóira át fognak tetetni.

A gyönyörű fűvészker, a melyet gróf Mikó Imre, az erdélyi muzeum lelkes alapítója e célra a muzeum-egyletnek átengedett, magában foglalja a fel- sö épületben az állattart s hallgató terem, az alsó- ban a növénytár. A felsőt illetőleg, a föld alatti része kevés költséggel átalakíthatatnék egy szolgál- lakásra s egy teremre, melyben a gyűjtemények egy része elhelyezhetetnék.

Az állattári gyűjtemények dr. Entz Géza ta- nár vezetése alatt folyton gyarapodnak, nevezetesen a Bieltől vett erdélyi kagylók, az erdélyi rovarok és kiváltság a Hermann Ottó által üveglegyekre szeszben felállított s rendezett pókok. A madarak kitömése valóban mestéri.

A növénytár az alsó épületben szép rendben találtam. Kánitz tanár feldolgozta s rendezte az anyagot, a Landoz, Wolf- és Czetz-gyűjteményeket mind átmérgezte, felragasztotta s rendezte a Bri- tish-Muzeum gyűjteményeinek mintájára, csak hogy ott a szekrények mahagoni-fából, itt fenyőből ké- szülnek.

A collegiumi könyvtár igazgatósága az egye- temmel szívélyes viszonyban él s a könyvek haszná- latát a tanároknak mindig megengedi. Nem hallgat- hatom el, hogy a collegiumban uralkodó rend és tisztaság a legjobb benyomást tette reám, azonki- vül van az intézetnek még két nagy udvara, egy kertje, egy jól elrendezett nyomdaja, könyvnyomdája és sütőháza, melyben a belakó diákok számára a czi- pők süttetnek.

A természetani taneszközök gyűjteménye tisz- tességes.

Az unitárius collegium könyvtára a szűk hely jó kihasználásával rendeztetik; azonban nem a tár- gyak, hanem a hagyományozók szerint; így Bölöni Farkas, Augustinovits, Bedő, Brassai stb. könyvtárai külön-külön állítottak fel, mindeniknek van ugyan egy catalogusa, de az összeegyeztető lajstrom biány- zik. A könyvek száma 15.000-re megy, itt nevezé- tesek a kéziratok az unitárius könyvek, melyek, a mint tudva van, mindig ritkák, a könyvtár kincsei egyébiránt mind följegyeztettek Szabó Károly által,

régén várt, reméljük, nemsokára kiadandó magyar bibliographiájának számára, melynek kiadása idősza- kot fog jelezni a magyar könyvészetre és könyvtá- rakra nézve.

A tanuló olvasó-körében a 2000-re menő könyveket és hírlapokat bekötve s rendezve találtam, a collégiumbeli intelligens kinezésű székely ifjúság ezeket sokat használja.

E szerint Kolozsvár nyilvános könyvtárai 80— 90.000 kötetet foglalnak magukban, igaz, hogy ezek közt sok a feles példány s több a régi könyv, mint az új, azonban jelen állapotukban is azok szüksé- geinek, kik tanulni szeretnek, meglehetősen megfe- lelnek.

Kolozsvárról Marosvásárhelyre mentem, hol két nagyobb szerű könyvtár létezik: a Teleki könyvtár s a reformatus collegium. A mi a Teleki hitbizomá- nyos könyvtárt illeti, ez különösen könyvtári czélok- ra tűzmentesre épült gyönyörű teremben, elég czél- szerű szekrényekben helyzetetett el, catalogusa 1800- ban nyomtatott ki, minden magyar bibliograph előtt ismeretes, e szerint a kötetek száma meghaladja a 35 ezeret, mind jó, sok diszes kötésben, a mult fél- században azonban keveset gyarapodott e könyvtár, ezen gyarapodásról szintén van írott lajstrom, mely egészen valami 6000 kötetet foglal magában, na- gyobb részint jogtudományi könyveket, melyek Récsy Emil gyűjteményéből utolsó években közel 2000 fo- rinton vettek meg.

A könyvtár nyitva áll mindennap délelőtt és délután. Van könyvtárnoka és szolgálja, van kényel- mes olvasóterme, csak hogy évek óta olvasó nem találkozott, vasárnaponként jönnek ugyan látogatók, hogy a termet bámulják, de olvasni nem jó senki, még a jogász-egylet sem, mely nagyobb részint a ki- rályitábla hivatalnokaiból áll. Azóta, hogy 1848-ban a régi gyakorlat megszűnt, melyszerint mindezek, kik ügyvédi oklevelet kerestek, mint jurátusok a kir. táblánál gyakornokoskodni kénytelenek voltak, mi évenként négy-öt fiatal embert gyűjtött Maros- vásárhelyre, kik közt mindig találkoztak olyan is, ki olvasott, — a könyvtár czélját elvesztette.

Évek óta senki sem használta, mint gr. Tele- ki Domokos, gr. Mikó Imre és Szabó Károly; a collegium tanárai, a diákok, a lakosság nem járnak az olvasó szobába. A könyvtár szaporítása biztosítva lett ugyan az alapító gróf által, de ennek eszközé- se s a superattentio, illetőleg superinspectio iránt, mely a ref. consistoriumot illetné, fél század óta foly a vita az alapító fiának képviselői s a ref. consis- torium között, az intézet szellemi gyarapításának hátráltatásával, jelenleg egy alaki kérdésben bíró előtt fekszik az ügy. — Van itt egy ásványgyűj- temény is, mely félszázad óta nem gyarapodott, a ca- talogusa valószínűleg elveszett, jelenleg sem került el, holott a kövek s a kővesülések számozvák, te- hát valahol lajstromozva voltak.

A reformatus collegium könyvtára, melynek sokkal szerényebb helyisége nem is tűzmentes, mely- nagyobb rokonszenvre akad, ez folyvást használtatik, a kötetek száma meghaladja a 10 ezeret s minthogy ezek nagyobb része ajándékokból és hagyományok- ból gyűjtetett össze, a felállítás itt is a hagyomány- zók és ajándékozók szerint történt még, mielőtt a jelen nagyszorgalmu könyvtárnok Kontz József, azo- kat ujra tárgy szerint felállította és lajstromozta. A könyvtár gazdag régi magyar könyvekben, van itt 140 k. az 1711. év előtti korból, köztük több unicum s több kettős, a nevezetesebbek ismertetése Szabó Károly magyar bibliographiájában várható. Latin incunabulák közt csak öt őrzitett itt. A könyvtár gyarapítására alig esik 20 frt évenként a 6 tanár rendelkezésére; sok könyv még kötetlen.

A kézirattár 162 kötetet foglal magában, sok erdélyi történelmi munkát, itt van több kézirata Cse- reyne, Benkő Transylvaniájának azon része, mely ki nem adatott, Kövy Sándor pataki tanártól pedig egy magyar jogtörténelmi munka, mely censurane- házások miatt soha világot nem látott, Kossuth or- szágyűlési tudósításai teljes példányban stb.; egy kis okmánytár is alakulóban van. A diákok itt is, mint csaknem minden iskolában, alapítottak önképző és olvasó-társaságot, mely körülbelül 1500 drb. könyv- vel bir, nagyobb részt magyar szépirodalmival.

A természetani s vegytani taneszközök sze- gényebbek, mint a kolozsvári collegiumnál, azonban ilyekre tavál mégis 700 frt költetett, van egy spect- roscop s a legszükségesebb gépek.

Az ásványtárban jó a kőzetgyűjtemény s meg- vannak a legszükségesebb példányok, az ásványtani előadások magyarázatára.

Az állattani gyűjtemény kicsi, kitömött erdélyi madarakat bir. Van egy kis éremtár is, római lele- tek a szomszédokból s a mi minden rendszer nélkül ajándékokból összegyűlt. Régiségek közül legnevezete- sebb egy szép zománcos ezüst kehely, állítólag Rá- koczy Györgyre, mindenesetre a XVII. század közö- péből.

Kelt Budapesten, 1874. oct. 15.

Pulszky Ferenc,
mint a könyvtárak s muzeumok
országos felügyelője.

Göde Károly

s.-szl.-györgyi ref. lelkésznek a háromszéki hon- véd emlék-szobor leleplezése ünnepélyekor mondott beszéde.

(Vége.)

Azt mondja nekünk ezen tanúság, hogy a nem- zetek jövője mindig multjoktól függ, annak kifolyá-

sa, eredménye. Becstelen multmindig aljas jövődöt szül, fényes mult dicső jövőre enged kilátást. Igen, mert a maradékot mindig az elődök emlékezete élteti, tartja fenn, irányozza és szabályozza. Mint a zsarátoknak a hidegvette tagokat: úgy melegeket az elődök emlékezete az utódok szívét s egy nemzet csak addig él, míg szívében hősei emlékezetét hiven őrzí. Nép, mely a multat elfeledi: a jövőre nem méltó; a mely nemzet hűtlen lesz önmagához: azt az istenek elhagyják, és a mely nemzet vértannui, nagy férfiai emlékezetét nem tartja halás tiszteltben, kegyeletben: annak nem is lesznek többé vértannui, nagy férfiai. — Nekünk voltak vértannuink, honfitársaim! s vannak is; s e mai nap azt mondja, hogy lesznek is. Miért jöttünk e helyre? Nemde, hogy ezeknek emlékezetét szíveinkben feljuttassuk? Miért állítottuk ide ez oszlopot? Semmiért, mint hogy jelezze, miszerént a magyar nemzet nem feled, és szívében vannak feljegyezve dicső hőseinek nevei! Azért áll ez emlékjel, hogy az ifju nemzedék itt tanulja meg hazáját, nemzetét szeretni! Sehoh jobban meg nem tanulhatja, mint itt e helyen! Kiknek emlékéit őrzí e szobor? Azokét, kik midőn e szent helyen a hon szent szava hívta őket, elhagyták házaikat, földjeiket, kertjeiket, családi tűzhelyeiket, és mentek szembe a vésznek, nyomornak!

Oh mily édesen, mily bűbájosan és varázs-erővel kellett ezen szónak hangoznia, hogy az képes volt a legszeretőbb, legegyszerűbb szíveket egymástól elszakítani!.. A férj elhagyta ifju nejét a gyermek reszkető agg anyját, el az ifju kedves szép menyasszonyát, és ment torkába a bizonyos halál! Tudták hova mennek, tudták mi vár rájuk, és mégis mentek. Mentek a szabadság nevével, az ott-hon maradtak áldásával, imájával! S nem búsan, csüggedten, vagy kétségbeesve; hanem vidáman örömmel, lelkesülten és mosolyogva! Derült kedélyket, lelkeknek erejét nem volt képes megtörni semmi!

Bűszke szívvel mentek a halál elébe, Bokrétesán, mint egy nácsi ünnepélyre! Félni nem tanultak, a halált megvetik, Inség, veszély, nyomor, mind csak játék nekik, Fejök felett lobog a hon lobogója, Rajt az országczimert a szüzanya óvja. Most fenn a béreztetön roat dülő szellemök, Nyargalva rohannak, hős arcuk kipirul! Megomlik a hadsor, az ellen szerte hull. ...De ők is elesnek. Egyenként... szétszórva... Ki hid védelmében, ki várt ostromolva. Ezt a harcmezőn, vad paripa tapossa, A z sziklást festi vérevel pirosra. . . Mind elhunytak! . . . Küzdelmek berében Édes nyagtól lelnék a haza földében: A z on földben, melyet oly hőseleg védettek Melyet úgy imádtak, melyet úgy szerettek! Érté küldi szívök még végső imáját: Áld meg, áld meg isten! a magyar hazáját!"

Oh! adjátok oda, ha kell karotokat, szemeteiket, husotokat, csontotokat; de ezen hősöknek emlékezetét szívekből soha senki által ne engedjétek! S jegyezzétek meg jól, hogy a magyar nemzet lehet gazdagabb, bölcsőbb, boldogabb és szerencsésebb, mint 48-ban volt: de férfiasabb, nemesebb, nagyobb és dicsőbb nem lesz soha! A nemzeti nagyság és dicsőség emléke mindig hozzá lesz kötve azok neveihez, kik küzdelmében részt vettek és benne elvéreztek.

A spártaiak, midőn a thermopylei szorosnál hazájuk védelmében elesett királyuk és a 300 spártai sírjai fölé emléket emeltek, ezt írták a sírkőre: „Vándor! vidd hírül a laeodemonbelieknek, hogy itt nyugosznak azok, kik hiven teljesítették a haza iránt kötelességüket!” A kőszobor itt áll! Háromszék fiaí írjátok fel szíveitekbe, vigyék el házaikba, s adjátok hírül gyermekeiteknek, hogy ez oszlop azoknak emlékezetét őrzí, kik hiven teljesítették a haza iránt kötelességeiket; kik megtették a mi reájok bízva volt! El ne felejtétek, hogy Magyarország még ma is elvárja, hogy minden fia megtegye a maga kötelességét, s hozzá áldozatul oltárára ha kell vért, vagyout, munkát, verejtéket, lelket és életet!

Hazánk virágai, székelynemzet hölgyei! El ne felejtétek, hogy reátok is vár honleányi kötelesség, a haza reátok is biz, töletek is vár valamit! A ti gondotok leszen az, hogy a nemzetiség szeretete a családi körben is ápolassék, ne csak a nyilvánosság terén.

A ti gondotok leszen az, hogy ezen érzést, ezen emléket a gyermekek gyengéd fogékony kebelébe belecsépegtessétek, hogy azoknak szívében legmélyebben fekdjék a honszeretet. Mert ez tesz bennünket magyarokká, ez a magyar jellemnek alapvonása, természetének ismerető főjásága. A ti gondotok leszen az, hogy az emlékjel itt elhagyatva, árván ne álljon; mert míg Magyarország mezőin virág, és a magyar hölgyek kertében róza terem: ez a hősök emlékének nem szabad koszorozatlan állolai! Ha a babér és mirtus nem ragyoghatott homlokaikon: had nyugodjék legalább sírjaikon! . . .

És te néma kő! Állj itt szilárdan, rendíthetetlenül, beláthatlan időkig. Kimélve járjon az idő szelleme feletted! Állj itt és beszéld nekünk a multat! Állj itt tiszteletünk, szeretetünk és kegyeletünk által megszentelve. Hirdesd a világnak, hogy a magyar még él s emlékezik, nem feled, bizik és re-

mel! Légy tanubizonyosság arról, hogy az elhunyt hősök lelkei köztünk élnek, szívünkben laknak, velünk egybeforrtak, és emlékök csak az utolsó magyar szív végdobbanásával fog megszűnni. Őrizzen a honszeretet, terjedjen rólad fénydicsőség, élet és világosság! Nektek, oh dicsőn elhullott nemes bajnokok, legyen porotok áldott, nyugalmatok édes valahol csak nyugosztok az anyaföld kebelében. Legyen nevetek, fényes a hazai történet évlapjain, emléketek örök és elenyészhetetlen a hazának szívében!

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Budapestén octob. 24. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett, octob. 24. 10 ó. 45 p. d. e.

Ghyozzy pénzügyminiszter tegnap megküldé a lapoknak az adótörvényjavaslatokat, azok indokolásaival együtt; a javaslatok száma kilencz, később még néhány javaslat fog készülni. Az osztrák nemzeti bank és a magyar pénzügyintézetek közt az egyezség megkötöttet; a bank 1,200,000 frtot azonnal folyóvá tesz, a többit szükséglet szerint.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, oktob. 24. 1874.

— Ő felsége Aradon a tisztelgő román egyházi küldöttség üdvözlétére a „Gaz. Trans.“ szerint így felelt: „Tanítsák a román népet a törvények tiszteltetésére.“ E valóban királyi nyilatkozat az idézett lapnak sehoggy sem tetszik. Nem csodáljuk.

— József főherczeg erdélyi körútjában nagyon megkedvelte a derék székely népet s sajnálattal értesülve a nagymérvű kíváncziorlásról, mely e népet folyton Moldva felé kivezeti, azon magaslelkű elhatározásra jött, hogy saját kis-jenői uradalman székely telepet állít föl. A mily hazafiai örömmel üdvözlőjük a főherczegnek ez eszméjét, oly következetesen várjuk, hogy a magas példa, hazánk földbírtokosainál különösen kormányunknál, hű követőket találанд.

— A városi Fröbel új intézetet tegnap az egészségügyi szakosztály megvizsgálta s azt minden tekintetben kifogástalannak találta.

— A helybeli tüzoltó-egységnek holnap d. u. 2 órakor a városbéli nagy termében tartandó közgyűlésére felhívjuk az érdekeltek figyelmét.

— Felhívás Kolozsvár sz. kir. városa iparosaihoz! A jövő hétfőn — folyó hó 26-án délután 5 órástól kezdve az ipariskolák érdekében nyilvános értekezlet tartatik a városháza nagy termében. Célja ez értekezletnek: megismertetni városunk iparos polgárait ez ujja szervezett iskolák rendeltetésével és hasznával; s egyszersmind alkalmat nyujtani az érdekelteknek arra, hogy ez iskolákat illető méltányos kívánalmaikat — az ipariskolai felügyelő bizottság tájékozáására — együttesen fejzhessék ki. Az ügy érdekében tisztelettel felkérem az érdekelteket. polgártársakat — nevezetesen az iparos mestereket és iparüzleti főnököket — sziveskedjenek ez értekezletre minél számosabban megjelenni. Kolozsvárt, 1874. október 22-én. Az ipariskolai felügyelő bizottság nevében: Sámí László. s. k. elnök.

— Figyelmeztetés Kolozsvár sz. kir. város iparosaihoz! Az ipariskolai felügyelő bizottság jelentéséből megütöközéssel értesült a Tanács arról, hogy a városi ipariskolákba a kitűzött határidő alatt — dacára az e tárgyban kibocsátott hivatalos felhívásnak — csak nagyon kevés mester iratta be még a maga tanonczát. E tény igen elszomorító lenne, ha azt jelentené, hogy városunk iparosai nem fogva fel az ipariskolák rendeltetését, célját és hasznát, késő akarva vonják el tanonczáikat ez iskolák áldásaitól, a melyekre nekik oly nagy szükségük van. Ezt azonban a Tanács — ismervé a város közszellemét — teljességgel nem hiseti, s e helyett abban a jobb meggyőződésben van, hogy az előbb kihirdetett beiratásokra csak is azért jelentkezők az érdekeltek közül eddigelő oly kevesen, mert azok véletlenül oly napokra tűztettek, a melyeken az éppen folyamatban volt szűret vonta el a polgárságot azon kötelességétől, a melyekre a Tanács idői 5541 számú kiadványával figyelmeztette volt az illetőket. Éppen ezért, de egyszersmind azért is, hogy a beíratási idő alkalmatlan voltát mérsékelje többé senki se használhassa, az ipariskolai bizottság legközelebről elhatározta, hogy tanonczaik beíratására még újabb alkalmat is nyujt az iparos mestereknek. E határozat értelmében ezennel közhírré tétetik, hogy az ipariskolai beíratásokra és az ezekkel egybekötött felvételi vizsgálatokra még a jövő héten kedden, szerdán csütörtökön és pénteken, e folyó hó 27., 28., 29. és 30-ik napjain délután 4—6-ig is jelentkezhetnek az érdekeltek; és pedig az egyes városrészekben: a) az ev. reformátusok külső magyar-utczai vegyes népiskolájában; b) ugyancsak a reformátusok hidelvei (új-utczai) népiskolájában; c) a lutheránusok belső magyarutczai elemi iskolájában; d) a rom. kath. Iyceumban és e) a városi polgári iskolában (külső tordanteza, Bogdánfi-bástya). A midőn ezt a Tanács ezennel közhírré teszi, egyszersmind utoljára figyelmezteti és inti az érdekelteket iparos mestereket és iparüzleti főnököket, hogy a kiírt határidőig tanonczáikat az ipariskolákba be-

ratni, s azután azokba a köteles órára pontosan bejárni annyiaval inkább tartózkodni kötelességüknek, mert a Tanács iparháztartási osztálya utasítva van, hogy mindazon iparosok ellen, a kik tartozó kötelességeiknek e részben eleget tenni tovább is vonakodának, már az első bejelentésre vegye azonnal alkalmazásba az 1872-ik ipartörvény 87-dik és 90-dik §-ában kimondott kötelességrendszabályokat, illetőleg rója ki a vonakodókra az ott megjelölt pénzbüntetések, a melyek aztán az elmarasztaltakon — éppen az ipariskolák javára — minden elnézés nélkül pontosan fel fognak hajtatni. Ugyanis a Tanács, mint illetékes iparháztartási, a reá háruló felelősségnél fogva semmi esetre el nem nézheti s nem is fogja elnézni, hogy egyesek tudatlansága vagy önző igaztása kijátsza vagy létrejvetelét akadályozza annak az intézetnek, a mely után a város polgárainak jobb-jai már oly régóta esengtek, s a melynek életbeléptetéséért egyesek lelkesültsége, az ország kormánya s e város közönsége — éppen az iparos osztály emelése érdekében — hozott és hoz oly tekintélyes áldozatokat a kitűzött nemes cél elérésére. Kolozsvár sz. kir. város közigazgatási tanácsának 1874-dik év október 21-kén tartott üléséből. Simon Elek, polgármester.

— Az erdélyi ev. ref. egyház főigazgatósa által a dana-fejedelemségi egyházak magvizsgálására küldött egyházmegyei gondnok Antos Ferencz és egyházmegyei jegyző Kisantal Sámuel, ebbeli megbízatásukban leendő eljárás végett folyó hó 18-án Bukarestbe utaztak. A lelkes honfiaknak üdvös sikert ohajtnak munkálkodásukra.

— Székési kísérlet. Gubás Nagy András, fegyencz a helybeli börtön épületében tegnap székési kísérletet tett. Czéllájából ugyanis a kemenczébe bujt s ennek a folyósó felőli falát kiütvén, egy másik fegyencztársa börtönébe hatolt s őt is kiszabadítva, menekvésük közben egyikük Gubás Nagy Andrást az emésztő gödörbe bujt, a másik jó madarat pedig az udvaron csipték meg az örök.

— A nagyszebeni magyar királyi pénzügyigazgatóság Réthi Józsefet, Honigberger Mihályt és Rend Dénest, VI. oszt. adótitkáret VI. oszt. ellenőrökké, — továbbá Czekelius Józsefet, IV. oszt. adótitkáret III. oszt. adótitkárré, Hank Gyulát VI. oszt. adótitkáret V. oszt. adótitkárré, végül Bisztrai Károlyt, Bakosi Károlyt, Genczi Dezsőt, Stojka Samut, Simon Györgyöt és Magyarosi Pált VII. oszt. adó titzteké nevezte ki.

— A nagyszebeni szent-ferenczrendű apácák ujjon épített kápolnája e hó 22-én szenteltetett föl Fogarasi Mihály püspök önmegmáltósága által. A püspök ur fényes segédlettel végeztet mise után megindító beszédet tartott a székely közéletéről, melynek a csak most felszentelt ház szolgál; a szegény szülők lányainak neveléséről, kik foglalkozásaik miatt nincsenek azon helyzetben, hogy gyermekeik nevelésére felügyeljenek, mig nekik napi kenyér után kell fáradozni, a ház rendeltetéséről, mely abban áll, hogy a leányokat a társadalom hasznos tagjaivá képezze ki stb. Végül a buzgó főpásztor a fölötti örömeinek adott kifejezést, hogy neki, a ki napi pályáját N.-Szebenbe kezdte, megöregedett e közéleti intézet helyreállítására valamit áldoznia. A beszéd, mint a „H. Ztg.“ írja, élénk és tartós hatást gyakorolt a kápolna minden zugát megtöltő áhítatos közönségre. A kis kápolna kivitele egészben és egyes részeiben szépen sikerült. Tervrajzát Seyfried mérnök készíté, az építést pedig Gutt vezette. A püspök ur dőltben fényes ebédet adott a Neuribrer szállodában, melyben az egyházmagy házizgató Gibel polgármesterre is köszöntött poharat. A szent-ferenczrendű apácák kolostorában ez időszereint 70 leánygyermek nyer ellátást és nevelést.

— A magyar-románia vasuti esatlakozás ügyében a Közép. Közlekedési Közlöny tegnapi hírnökkel meggyőzőleg jelenti: A tömösi vasuti esatlakozás megállapításához szükséges műszaki főlvételek e hó 20-ig annyira haladtak, hogy a tömösi esatlakozási pont és a nemzetközi állomás megállapítása végett összes üendő helyszíni bizottság tanácskozásait már folyó hó 25-dikén megkezdheti. — E bizottságba a román fejedelem Frondra és Dujardin, a magyar kormány Nagy László osztálytanácsost és Ludvig Gyula felügyelő urat, mint a műszaki munkálatok vezetőit, mint a forgalmi érdekek képviselőjét Valtier Agost urat jelölte ki. — A tömösi esatlakozás és a nemzetközi határállomás megállapítása után valószínűleg nyomban a vercierovai esatlakozás és nemzetközi állomás bizottsági megállapítása is be fog következni. — E bizottságba, melybe a román fejedelem Charlier és Jorceanu urakat küldi ki a magyar kormány részéről Nagy László, Valtier Agost és Gulácsi Kálmán főmérnök fognak kiküldetni. E bizottság észzeállításának ideje később fog meghatározatui.

— Bem hamvait, mint a Föv. Lapok írja, bajos lesz haza szállítani. Ő ugyanis, Osztrolenka és Nagy-Szeben hőse, 1849-ben muzulmán lett s most Aleppo kapuja előtt, a syriai pusztaság szélén egy kápolna alatt nyugszik, melynek homlokán a Koránból vett versek díszlenek s mely előtt dervisek szoktak imádkozni kelet felé fordulva. A muzulmán szent-ségtelen dolognak tartja a halottak nyugalmának megfahorítását s a mi kegyeletünk e sir fölött az Izlam vallásos előítéletébe fog ütközni.

— Lovaglás fogadásból Párisba. E hó 25-én, a kitűnő lovas és sportszámán Zubovits Feodor hon-

védhuszárhadnagy egy huzamban Bécsből Párisba lovagol. A lovaglásnak 14 nap alatt kell végebe mennie s a merész vállalkozó az egész 193 osztrák mértföldet ugyanazon lovon fogja hátrahagyni. E lovaglásra nagy fogadások történtek s a „Jockey-Club“ lovagegylete Zubovitsnak lovagjutalmat és tiszteletdíjt ajándékoz.

— Egy örült leány a ház földén. Bécsben a városbéli-utczában, oct. 21-én délelőtt egy irtóztató jelenetet tartotta rémületben jó sokáig az arra menőket. Az egész dologról egyik bécsi lapnak a következőket írják: Egy háziurnak 20 éves fia, egy orvosnövendék, N. Victor a szülőinél szolgáló Terézszel benső viszonyban élt, de e bizalmasság az utóbbi időben fölbomlott. Teréz e miatt egészen szerencsétlenné érezte magát s a legkülönfélébb kísérleteket tette arra nézve, hogy a fiatal ember jó hajlamát ismét visszanyerje, de minden hiába volt. October 21-én aztán, midőn Victor még az ágyban fektött, a csinos szobalány bement a szobába s egészen izgatott hangon fölszólítá az orvosnövendéket, hogy ajándékozza meg továbbra is kegyével. Midőn a fiatal ember visszautasítá Terézt, ez egy üvegecskét húzott ki zsebéből s annak tartalmát, erős kénsavat, a fiatal ember arcába öntötte. A folyadék az orvosnövendék arcájából a nyakára is lefolyt s mindenütt a legveszedelmesebb sérüléseket okozta, ugyannyira, hogy a szerencsétlen fiatal ember egyik szemének világát is el fogja veszteni. Midőn a leány e boshuzmúvét befejezte, gyorsan kiszaladt a szobából s az orvosnövendékre zárta az ajtót, nem sokára elhagyta saját szobáját is és a legvadabb futással sietett föl a legfelsőbb emeletre és a padlásra menekült. Ennek ajtaját is bezárván, a padlás egyik ablakán kicsuszott s macska módjára mászott a földre. A leány bántulatos ügyességgel szaladgált a földel tetején jobbra és balra, heves kézmozdulatokkal és kiabálásaival árulván el lelkeinek izgatott állapotát. A közönség pedig ezalatt az utczán izgatottan várta, hogy mi lesz az egészből. A leányt egy örültnek vad őrdjengése fogta el, szétfélt hajat folytonosan tépte, gunyolta a közönséget s fenyegetődzött minden perczben, hogy a négyemeletes ház fedeléről leugrik az utca közepére. A ház előtt mind nagyobb és nagyobb csoport ember gyűlt össze, a legnagyobb feszültséggel és nem minden aggodalom nélkül nézve a további fejlődést. Teréz folytonosan sétált föl s alá a földén s nem tudtak rájönni, hogy mikép juthassanak hozzá. Végre mégis egy praktikus tanácsot elfogadott a rendőrség s nem sokára egy sereg tüzoltó jelent meg a helyszínen. Mivel pedig minden perczben félni lehetett, hogy a leány leugrik a ház fedeléről, erős posztókat feszítettek ki az utczán, mely talán esetleg megakadályozná a leány sérülését. Ekkor a tüzoltók fölmentek a padlásra s egy jelre onnan a földre másztak ki, úgy körülveve a leányt, hogy annak okvetlenül a kifeszített posztóval egészen befűdött utca felé kellett nyomulnia. E pillanatban az izgatottság a legmagasabb fokát érte el. Midőn a leány magát körülveve látta, a földl párkánya felé szaladt, egyik lábát már a csatornába kívül tette s testének felső részével már hajlott a mélység felé. De akkor egy pillanatra habozott s mintegy eszméletéhez térve, görcsösen megragadta a csatornát. A tüzoltók ekkor erős karokkal megragadták a leányt s a padlásra, onnan pedig a rendőrség kezei közé vitték. A leány nem szól semmit s csak némelykor szemének vad forgása által tűnik föl egy szerencsétlen örlütnék.

Felelős szerkesztő: Szász Béla

— Stein János erd. muz. egyleti könyvtár és kir. egyetemi nyomdász kiadványában megjelent naptárak: Erdélyi képes kis naptár 1875-ik közönséges évre. 17. évfolyam. A királyhágón inneni s néhány királyhágóntuli nevezetesebb városok legújabb s ujjonnan kijavított jegyzékével. Ára 26 kr. postán küldve 32 kr. Irodai fali naptár 1875-re. Katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal s a királyhágón inneni kir. törvényszékek s járásbíróságok táblázatos kimutatásával. Különösen hivatali használatra. Ára 30 kr. postán küldve 35 kr. -- Sajtó alatt van s november elején fog megjelenni: Erdélyi képes nagyobb naptár 1875-re. Hatodik évfolyam. Dús tartalma mellett a miniszteriumok, állami számvevőség, kir. kuria, kir. ítélőtáblák s a királyhágón inneni (Erdély) összes törvényszéki, közigazgatási, m. k. bányá- és jószágigazgatási, pénzügyi, adó-, posta- és távirduhivatali; továbbá az állami s más nyilvános intézeteknek a legújabb és hiteles adatok után összeállított tiszti czim és névtárát fogja hozni s így hivatalnokok, gazdák, magánosok és üzletembereknek szükséges, csaknem nélkülözhetetlen kézikönyvül szolgálni lesz hivatva. Ára csak 50 kr. Postán küldve 56 kr.

Jelzalog kölcsönök

A birodalom bármely részében, telekkönnyezett földbirtokra — dacára a jelenlegi zilált pénzüviszonyoknak — 1000 frttól a legmagasabb összegig a legelőnyösebb módozat mellett törlesztésre gyorsan eszközöl.

A hat. eng. általános

Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda

Kolozsvárt, Ovár, bástya utca 6 szám.

Ugyanott van a nyitrai gépgyár erdélyi egyedüli főraktára, hol mindennemű gazdasági gépek kaphatók vagy megrendelhetők.

Nagyobb gépeknek részletei zetek is elfogadtatnak (Értékelhetni posta után, vagy személyesen naponta, d. u. 1-4-ig.)

15,000 frt

készpénz 100 frtól, 2000 frtig terjedő összegekben
Koloszvártt, fekvő házra első helyre bekebelezés mellett
12% -ra
kiadó. Értekezhetni POLCZ RUDOLF ügyvédnél Koloszvártt
főter 4 szám.

Diese Kreuzer-Annonce

Seheft, daß jeder Concurrent die Seite geboten ist; trotzdem, daß die Seite zu einem billigen Preise angekauft wird, so ist die Seite zu einem billigen Preise angekauft.

1. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
2. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
3. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
4. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
5. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
6. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
7. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
8. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
9. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
10. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
11. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
12. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
13. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
14. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
15. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
16. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
17. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
18. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
19. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
20. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
21. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
22. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
23. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
24. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
25. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
26. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
27. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
28. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
29. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
30. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
31. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
32. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
33. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
34. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
35. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
36. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
37. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
38. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
39. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
40. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
41. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
42. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
43. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
44. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
45. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
46. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
47. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
48. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
49. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
50. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
51. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
52. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
53. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
54. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
55. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
56. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
57. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
58. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
59. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
60. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
61. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
62. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
63. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
64. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
65. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
66. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
67. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
68. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
69. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
70. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
71. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
72. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
73. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
74. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
75. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
76. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
77. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
78. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
79. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
80. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
81. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
82. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
83. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
84. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
85. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
86. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
87. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
88. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
89. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
90. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
91. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
92. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
93. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
94. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
95. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
96. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
97. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
98. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
99. Ein 5 kr. gute Silbermünze.
100. Ein 5 kr. gute Silbermünze.

Bazar FRIEDMANN, Wien, Praterstraße 26.

Fóráktár Nagy-Várad Sz. László tér.

P. MAYER FARKAS

Első érmelléki

BOR-NAGY-

KERESKE

Koloszvártt bel-középutca Kisegítő épület alatt.

Bátorkodom a n. érdemű közönséggel, ugyintzen az eddig is ismeretes tisztelt üzletbarátimmal tudatni, miszerint itt helyben évtizedek óta folytatott.

bor-nagykereskedésemet

a n. érd. közönség kényelmére, egy nyilvános állandó üzleté alakítottam át, hol is mindennemű asztali, csemege, fehér vagy vörös, bel- és külföldi borokkal, francia és magyar pezsgőkkel, üvegekkel, vagy veder, akó- és bórdó számra, mindenkor kiszolgáltatni képes leandok.

Több mint 30 év óta fennálló legjobb hírből levő bor-üzletem remélmem engedi, hogy a n. érd. közönség becses pártfogását kiérdemlem, mi legfőbb törekvésem lesz.

Tájékoztató alanti árjegyzék szolgáljon u. m.

Asztali borok 1 kupás üvegben	— frt 40 kr.	Csemege borok 1 bottellia	1834-beli	1 frt 50 kr.
Igen finom 1 kupás üvegben	— frt 48 kr.	Neszmélyi, magyarati	1 bottellia	— frt 50 kr.
1/2 Bakar 1 kupás üvegben	— frt 60 kr.	Risling	— frt 70 kr.	
Budai vörös 1 kupás üvegben	— frt 60 kr.	Muskotály	— frt 80 kr.	
Az üvegért 12 kr. betétel és annyiba visszavétel.		Egri vörös 1 bottellia	— frt 50 kr.	
Csemege borok 1 bottellia	50-60 kr.	Budai Sashegyi	— frt 70 kr.	
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Ausztriai 1 bottellia	80 kr.	1 frt.
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Bordeaux vörös 1 bottellia	2 frt.	3-50-ig.
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Rajnai	2 frt.	3-50-ig.
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Magyar pezsgők 80 krtól 1-50-ig.		
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Magyar 1-60 krtól 3 frtig.		
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Roederi	1-60 krtól 3 frtig.	
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Cremant Rosé 1-80	3-50.	
Csemege borok 1 bottellia	80 kr.	Aubertin	2 frt.	4 frt.

Nagyobb megrendeléseknél, valamint kereskedők illendő árcedésebe részestülnek.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesíttetnek utánvét mellett is.

Arányoskodik kívánatra ingyen. Számos látogatásért esd.

Teljes fizetéssel: P. MAYER FARKAS,

első érmelléki bor nagykereskedő.

Asztali borok hordóban 1872. 1 ausztriai akó, vagy 5 erdélyi veder 12 frt 50 kr.

Iskola Alapítvány - Koloszvári Egyetemi Könyvtár - Fundatia pentru Scoala - BCU Cluj-Napoca.

(403) (1-12)
OPPOLZER és BALASSA
urak.
cs. kir. gyógyszer-tanácsosok a gyógyszer-tanácsosok, egyetemen ér. decánia
dr. VIZSÁNIK.
Kovács, Löwy és dr. Lenk
(Schwarzenberg, hegyes házban)
véleménye szerint.
BÉCSI
Glycerin vas-liqueur
porosz kir. udvari szállító
ROSENTHAL H. 161
(Főraktár: Bécs, Praterstrasse 24 sz.)
Külön, jóízű, könnyen emészthető szer minden vérhiányos állapotban.
E készítményt alkalmazzák a cs. kir. kórházakban, megvizsgálták Heller, Kletzing, Haner stb. tanár urak, teljes jogosan mondhatni legjobban a vérhiányos állapot, vérszegénység, gyengülés, nőbajok ellen és láb-
badók számára.
Számos orvos legjobban sikerrel rendeli mindkét készítményt, s az országról bírodalom majd minden gyógyszer-tanácsos kapható.
A nagy palack 4 frt 2 kr.
Kis palackok 1 frt 35 kr.
Erdélyi főraktár:
TEUTSCH J. B. urad Segesvárt.
Főraktárak a bírodalom majd minden gyógyszer-tanácsosban.

(399) (2-3)
Uj női divatterem!
Alólírtak bátrak vagyunk, a helybeli bel-monostorúczai Cserei fele 21 sz. ház alatt megnyitott, a legizeteseb s legujabb divat kíváncsiainak megfelelő - dusan ellátott, "Női divatteremünk" a t. cz. érdekelttek becses figyelmét tisztelettel felhívni.
Ezzel kapcsolatosan ajánljuk nagy kiválasztású, meglepő s képzellet felülmúló szépségi, közvetlen Párisból érkezett művirágainkat és díszes szalagjainkat, melyekből kívánság szerint külön is szolgáltathatunk.
KREMER nővérek.

(333) (8-12)
28 kr.
Gyári raktár:
Bécs, Fünfhaus, Schönbrunnerstrasse 36.
Egyetlen ilyen kitűnő és jó minőségű, legzadagabb választékban sima és csikos gyapjúruha-szővetek, valódi szinű batizet, creton, vászon, chiffon, agyaszínű, folyó szőnyeg, matracsanyag, szilpárkát, damaszt-fendők, asztalkendők, kraváttok, len-szabkendők és még sok más divat- és gyapot-cikkék rőfe, vagy darabja 27 kr. az első gyári raktárban.
Bécs, Fünfhaus, Schönbrunnerstrasse 36.
Azon helyzetben vagyok továbbá, hogy t. vásárlóimnak jó ószi- és téli kelmékkel, t. i. szőles, minden szinű egész finom cachemirrel, 7/8 szőles wadmollakkal és 7/8 szőles rippekkel meglepő olcsó árban szolgáltathatok.
Mustrák kívánatra ingyen.

(211) (4-19)
"PURITAS"
haj-íjító-tej.
A "Puritas" nem hajfés-ték, hanem tejnőű folyadék, mely majdnem azon esodálatos hatással bír, hogy ősz hajjait meg-
íjít, az-az lassanként, még pedig legke-sőbb tizenegynap alatt ama szint visszahozja, melylyel eredetileg bírt!
A "Puritas" nem tartalmaz festék-
anyagot. A haj tetszés szerint vízzel mosat-
hatik, lehet fehérrel átvont - vankoson aludni és gőzfürdők használatát, a festékek nyoma sem vehető észre, mert a
"PURITAS" nem fest, hanem íjít.
A használat
a világon a legegyszerűbb. A tejből a kézzel
öntetik, s addig dörzsöltetik vele a haj, míg kellően meg van nedvesítve, s az min-
dennap egyszer ismételtetik. Ebből áll az egész. Ha a haj ismét visszanyerte eredeti természetes szinét, mi rendszeren tíz-tizenkét nap múlva történik, további fenntartására elegendő a teinek hetenként 2-3-szor való használata, s úgy hajszál, pofa- és testszál, valamint a leghosszabb női haj is meg-
íjítathatnak.
Egy üveg "Puritas" 2 frt. (postai
székhelyesüléstől 20 krtól több) a készpénz-
zel, vagy utánvételt kapható Franz Ottó
és társánál Bécs, Mariahilfer-
strasse 38. szám.
Baktárak:
Fogarasz: J. P. Hermann gyógyszerész.
N. Szében: Gürtler Károly.
Koloszvárt: E. A. Valentini.
Segesvárt: J. B. Teutsch.

(395) (2-12)
Nagy feltűnést okoz
HOROWITZ L.
újan nyitott 27 kros mariahilfi
kézműipar háza,
Mariahilfer Hauptstrasse 77 sz.
Ez felülmúlhatlan a maga nemében s
nagy választékot nyújt mindenféle ruha-
keimek, vásznak, sinvat, barcheud,
vászon, damaszt-törölközők, aszt-
talkendők és abroszokban, nehéz
hossz-szőnyegek, matrác, sinvat,
csipke-függönyökben sat.
A t. cz. közönség kényelme tekinte-
téből mindenféle kézműipari és divat-
árut, aránylag jutányos árban, csatloltam
raktáramhoz.
Mustrák ingyen és bér-
mentesen. Megrendelések utánvét mellett
a legpontosabban teljesíttetnek.

Sz. 1965. — 1874. (401) (2-3)
Árverési hirdetmény.
Alólírt m. kir. hivatal részéről köztudomássá tétetik: hogy a méltóságos m. k. jóságigazgatóságának f. é. 4535 számú felhatalmazása folytán 1874. november-
hó 16-án reggeli 10 órakor a marosújvári kincstári heti vásárvám 6. évi időtartamra, az-az: 1875 január 1-től — 1879 december végéig, nyilvános árverés útján 1440 frt. kikialtási ár mellett haszonbérbe adni fog.
Az árverés feltételei a földai faraktári gondnokságnál betekintheők, szintugy az árverés megkezdése előtt fognak felolvasatni.
Vállalkozni kívánók a szóbeli árverezés előtt a kikialtási árnak 10% bánt-
pénzzel befizetni kötelesek.
Kellően kiállított és az illető bélyeg és bántpénzzel ellátott írásbeli ajánlatok is, a szóbeli árverés megkezdése előtt elfogadhatnak; ezekben azonban tisztán ki-
emelendő: hogy ajánlkozó a bélyei tárgyat, valamint az árverezési feltételeket is-
meri és azoknak magát feltétlenül aláveti.
Topánfalván, 1874. október 19 kén.
M. k. erdő- és gazdasági hivatal.

(7-10) (345)
Der Bazar
Damen-Zeitung
Illustrirt
Mit jeder Nummer eine Abbildung und Beschreibung der neuesten Moden und weiblichen Handarbeiten nach den neuesten Geschnitten. Jah-
lich erscheinen über 2000 Abbildungen und gegen-
300 Zeichnungen in natürlicher Grösse. Original-
Muster für alle Arten Stickerei, Häkel-, Strick- und
Phantasie-Arbeiten. Die beliebtesten Nummern
bringt Vorlesen, Essays, Musik, Räthsel, Rebus,
Schach, Recepte, Correspondenz mit Abonni-
menten, so wie Illustrationen berühmter
Künstler.
Alle 14 Tage erscheint eine Doppel-Nummer im
Umfange von 3-4 Bogen mit vielen Illustrationen
und Schminke.
Bestellungen werden jederzeit von allen
Buchhandlungen und Postanstalten angenommen.
Erstere liefern auf Wunsch Probe-Nummern zur
Ansicht.
Előfizetések 2 frtjával
egy negyed évre Stein János
könyvkereskedésébe intézendők

Legujabban megjelentek és
Stein János erd. muzeum-egyleti könyvkereskedésében
Koloszvártt kaphatók:

A különös kór- és gyógytan kézikönyve.
Orvostan hallgatók és gyakorló orvosok
igényeihez mérve.
Irta IIJ. Purjesz Zsigmond
orvos-sebész, szülész,
a m. k. tud. egyetem első bel-kórodájának tanár
segédje, a budapesti m. k. orvosegylet és m. kir.
természettudományi társulat r. tagja.
Csinos félvázson kötésben ára 3 frt.

Bock lipcei tanár legujabb egészség könyve.
Egészség-tan a nép számára,
mely megtanítja az embert az egészség fenntar-
tására és helyreállítására.
Dr. BOCK KÁROLY lipcei tanár után átdolgozta dr. IZSÓ LAJOS.
Ára csak 1 forint.
Néhány szó a végrehajtói intézmény érdekében.
Irta Horváth Károly. Ára 60 kr.

A halottak elégetéséről.
Előadás: tartotta dr. Elischer Gyula.
Ára egy csinos fametszettel 20 kr.
Postán küldve csak 22 krajczár.
ANGLIA művelődésének története.
Irta Buckle H. Tamás. Negyedik kötet. Ára 1 frt.
Ezen korszakot alkotó művet, mely nem angol, hanem általános mű-
velődés történet, ajánljuk jeles fordításánál fogva a művelt magyar közönség
szíves figyelmébe.

GIL BLAS de SANTILLANE.
Irta LE SAGE. Franciaából fordította BENEDEK LAJOS. 4 kötet.
60 fametszvényen, színes borítékban fűzve. Ára 5 frt.

A helyszinrajz és földkép készítés történelme,
elmélete és jelen állása.
Irta F. Tóth Ágoston Rafael. Második, olcsó kiadás. Ára 2 frt.

A szegedi boszorkányok.
Regény. Irta Jósika Miklós. Második kiadás. Egy-egy kötet ára 50 kr.

Jellem,
Smiles után a hazai viszonyokhoz alkalmazta
Könyves Tóth Kálmán. A két kötet ára 3 frt.

WALDFRIED
Regény. Irta Auerbach Berthold. Fordította Frecskay János.
Ára 3 kötetnek 3 frt.

Peveril lovag.
Regény. Irta Walter Scott. Fordította Frecskay János.
Ára 2 frt.

Döntvénytar.
A magyar kir. Curia semmítőszéki és legfőbb-itélőszéki osztályának elvi
jelentőségű határozatai. XI. folyam. Ára 2 frt.
(A már eddig megjelent 10 folyam, folytonosan raktáron tartatik és külön-
külön is megszerezhető.)

Győrmege és város egyetemes leirása.
Szerkeszté Fehér J. Ára 5 frt.
Magyar bírodalom statistikai kézikönyve, folytonos
tekintettel Ausztriára.
Irta Konek Sándor. III-dik füzet. A teljes mű ára 6 frt.